

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **D. J.**

skazanej za czyny z art. 212 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 1 kwietnia 2025 r. kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 1 lipca 2024 r., sygn. IV Ka 1283/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim

z dnia 25 kwietnia 2023 r., sygn. II K 49/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w części opisanej w jego pkt I
myślniku czwartym, dotyczącym połączenia, na podstawie art. 91
§ 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w chwili
popętnienia przypisanych oskarżonej czynów w zw. z art. 4 § 1 k.k.,
jednostkowych kar ograniczenia wolności i orzeczenia kary
łącznej 5 miesięcy ograniczenia wolności i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do
ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon

Zbigniew Puskarski

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Prywatnym aktem oskarżenia z dnia 28 lutego 2022 r. (t. I, k. 1-7) D. J. została oskarżona o to, że:

1. w dniu 30 czerwca 2021 r. w Biurze Rady Miejskiej w W. , pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. słowami, „jesteś szkodnikiem gminy W. i jesteś dnem”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k.;
2. w dniu 6 października 2021 r. w Urzędzie Miejskim w W. , pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , poprzez użycie słów „Pani stoi na czele zмовы urzędniczej”, „Pani kłamie”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k.;
3. w dniu 7 października 2021 r. w Urzędzie Miejskim w W. , pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , słowami: „Sekretarz D. notorycznie łamie prawo z premedytacją działając na szkodę, w zмовie przeciwko panu T., którego jesteście pełnomocnikami” oraz „Pani D. wynajęła Policję, aby ukryć swoje przekręty, ona oszukuje, cygani, jest zwykłym człowiekiem, który zamiast sprawować urząd, nadużywa prawa, swojej władzy, aby oszukiwać, chowa dokumenty, jest wyjątkowo niedobrym i nieudacznym sekretarzem tej gminy.”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k.;
4. w dniu 9 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: [...] Pani E. D. Sekretarz Gminy W. swoimi NIEODPOWIEDZIALNYMI działaniami ten ORDYNARNY PRZEKRĘT Pana A. przy pomocy Policji zamierza „ZAMIEŚĆ pod dywan, ale na pewno jej się to nie uda bo my na to nie pozwolimy”, które to działanie mogło poniżyć E. D.

- w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
5. w dniu 8 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] W przypadku niespełnienia naszej uprzejmej prośby oznaczać to będzie, że świadomie i z premedytacją doprowadziła Pani do służbowych relacji Burmistrza W. a z tajną organizacją „ekoterrorystyczną”, działając tym samym w interesie niektórych osób wymienionych w lewej stronie równania [...]”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
 6. w dniu 9 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] Pani E. D. Sekretarz Gminy wykonuje WSZYSTKIE swoje urzędowe czynności Z UOPWAŻNIENIA Burmistrza W. a, w każdym razie takiej treści pieczęcie widnieją na pismach podpisanych przez Panią E. D. , a to oznacza, że w 100% ODPOWIADA ona za ukrywanie PRZEKRĘTÓW Pana H. A. ”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
 7. w dniu 9 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] Pani E. D. udzieli nam informacji i nie będzie dalej się ośmieszać i wzywać policję, aby za wszelką cenę „ZAMIEŚĆ POD DYWAN” przekręty Pana H. A. [...]”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, to jest o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
 8. w dniu 10 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie

niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „Pani E. D. Sekretarz Gminy W. za pomocą Policji usiłuje ten PRZEKRĘT P. A. ukryć przed opinią publiczną. [...]”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;

9. w dniu 13 października 2021 r. w Urzędzie Miejskim w W. , pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , słowami: „my protestujemy przeciwko łamaniu prawa przez panią (wskazała głową na moją osobę), która osłania P. A. ”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k.;
10. w dniu 14 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] Niezależnie od tego ile razy jeszcze będzie nas wynosiła Policja z Urzędu Miejskiego w W. , doprowadzimy do publicznego ujawnienia prawdy o ORDYNARNYM łamaniu prawa przez w/w osoby, które MUSZĄ zostać przykładowo ukarane za swoje „BEZKARNE HARCE”[...]”, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
11. w dniu 14 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] Powyższe, niestety PRAWDZIWE, spostrzeżenie stanowi corpus delicti na okoliczność, że za obecnego panowania Pani E. D. Sekretarza każdy pracownik, niezależnie od tego jakiego BEZPRAWIA się dopuści, może czuć się BEZKARNYM — to bardzo źle wróży przyszłości naszej Gminy. Czas najwyższy przerwać tę PATOLOGIE i my na pewno do tego doprowadzimy i na początek Pan H. A. za swoje BEZPRAWNE czyny zostanie ukarany, a Pani E. D. zostanie

ukarana za ich UKRYWANIE przed opinią publiczną i to niezależnie od tego ile razy jeszcze wyniesie nas Policja z Urzędu Miasta W. [...]", które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;

12. w dniu 15 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] Pani E. D. Sekretarz Gminy W. za pomocą Policji usiłuje ten PRZEKRĘT P. A. ukryć przed opinią publiczną, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
13. w dniu 17 października 2021 r. w sieci Internet, pomówiła E. D. o działanie niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji Sekretarza Gminy W. , zamieszczając komentarz: „[...] BEZPRAWIEM Pani E. D. Sekretarza Gminy W. , która za pomocą Policji usiłuje ten PRZEKRĘT P. A. UKRYĆ przed opinią publiczną[..]", które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu za pomocą środków masowego komunikowania, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;
14. w dniu 17 stycznia 2022 r. w budynku Urzędu Miejskiego, w obecności interesantów i pracownika wyzywała E. D. słowami: „Ty nieudaczniku!!!! Dzieci niedługo będą miały po 18 lat i do dzisiaj nie są dowożone do G., Ty trutniu ty jeden", „zejdź mi z oczu ty głupia babo, zejdź mi z oczu ty nieudaczniku, trutniu ty jeden", potem wyzywała mnie na zmianę z bratem E. M. , wielokrotnie: „Ty trutniu, nieudaczniku, trutniu ty jeden!!!", dodała: „Tak, schowaj się, niech cię nie widzę, trutniu jeden!!!, które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu w obecności osób postronnych, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.;

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2023 r., w sprawie o sygn. akt II K 49/22, Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim uznał D. J. za winną popełnienia czynów, opisanych w pkt I, II, III, IX i XIV, tj. przestępstw z art. 212 § 2 k.k. ustalając, że jest to ciąg przestępstw opisany w art. 91 § 1 k.k. i za to na zasadzie art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (pkt 1). Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 2 k.k. Sąd zobowiązał oskarżoną do przeproszenia pokrzywdzonej E. D. co do pomówienia jej o działania niezgodne z prawem przy wykonywaniu funkcji sekretarza gminy W. i wyzwania ją słowami poniżającymi ją w opinii publicznej, na portalu internetowym kamieńskie.info w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku (pkt 2). W dalszej kolejności Sąd uniewinnił D. J. od popełnienia czynów, opisanych w pkt IV-VIII i X-XIII, a kosztami postępowania w tym zakresie obciążył oskarżycielkę prywatną (pkt 3).

W następstwie wywiezionej przez obrońcę oskarżonej D. J. apelacji, wyrokiem z dnia 1 lipca 2024 r., w sprawie o sygn. akt IV Ka 1283/23, Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie o przyjęciu ciągu przestępstw i wymierzeniu oskarżonej, na podstawie art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, zawarte w pkt 1 jego części dyspozytywnej. W opisie czynu wskazanego w pkt XIV jego części wstępnej, w miejscu zwrotu „wyzywała” Sąd przyjął zwrot „znieważyla” i z tego opisu wyeliminował sformułowanie „które to działanie mogło poniżyć E. D. w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla stanowiska Sekretarza Gminy, przy przyjęciu, że sprawca dopuścił się tego czynu w obecności osób postronnych”, kwalifikując czyn ten z art. 216 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 216 § 1 k.k. wymierzył D. J. karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. W dalszej kolejności Sąd przyjął, że czyny opisane w pkt I, II, III i IX części wstępnej wyroku, których popełnienie przypisano D. J. w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku, stanowią ciąg przestępstw, opisany w art. 91 § 1 k.k. i za ten ciąg przestępstw na podstawie art.

212 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonej karę 3 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Dalej, na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., Sąd połączył kary ograniczenia wolności, wymierzone oskarżonej i orzekł karę łączną 5 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Nadto, za podstawę wszystkich rozstrzygnięć w związku z art. 4 § 1 k.k., Sąd przyjął przepisy Kodeksu karnego, obowiązujące w czasie czynów, których popełnienie przypisano oskarżonej (pkt I). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt 2).

Od tego wyroku Sądu odwoławczego, kasację złożył obrońca skazanej. Po rozpoznaniu tej skargi, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26 listopada 2024 r., w sprawie o sygn. akt III KK 539/24, oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami postępowania kasacyjnego obciążył D. J. .

Wyrok Sądu II instancji został zaskarżony kasacją przez Rzecznika Praw Obywatelskich na podstawie art. 521 k.p.k., na korzyść oskarżonej D. J. , w części opisanej w pkt I myślniku czwartym tegoż orzeczenia, dotyczącym połączenia, na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia przypisanych oskarżonej czynów w zw. z art. 4 § 1 k.k., jednostkowych kar ograniczenia wolności i orzeczenia kary łącznej 5 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. W kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., polegające na orzeczeniu wobec D. J. kary łącznej powyżej ustawowo dopuszczalnej granicy, tj. kary 5 miesięcy ograniczenia wolności, w następstwie połączenia kar jednostkowych w wymiarach 1 i 3 miesięcy ograniczenia wolności, W związku z tym zarzutem wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku we wskazanej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 lipca 2024 r., w sprawie o

sygn. akt IV Ka 1283/23, obarczony jest uchybieniem mającym istotny wpływ na treść orzeczenia. Zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. zdanie pierwsze, w brzmieniu obowiązującym w datach czynów przypisanych D. J. , a więc przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600), Sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności.

W realiach przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy w Szczecinie, zmieniając wyrok Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim, orzekł wobec D. J. , za przypisane jej jednostkowe przestępstwa, kary ograniczenia wolności w wymiarze 1 miesiąca i 3 miesięcy. Stosując więc wyżej wskazany przepis, określający zasady wyznaczania granic wymiaru kary łącznej, Sąd był władny orzec karę łączną ograniczenia wolności w maksymalnym wymiarze 4 miesięcy. Nie budzi zatem wątpliwości, że Sąd Okręgowy w Szczecinie, wymierzając oskarżonej karę łączną 5 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, dozowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, naruszył przepis art. 86 § 1 k.k. To uchybienie niewątpliwie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż w wyniku naruszenia art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanej karę łączną wyższą niż wynika to z zastosowania wymienionego przepisu.

Stąd należało uznać zasadność wywiedzionej przez Rzecznika Opaw Obywatelskich kasacji i – w konsekwencji – uchylić w zaskarżonej przez nią części wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

